

ပညာသာမိ အမည်တော်ရှိသော
မောင်းထောင်ဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသား စီရင်တော်မူအပ်သော

ဒေါသသတ်နည်းကို

ပြဆိုရာ

ဒေါသကထာ

ဒု တိ ယ အ ကြိမ်

ကောက်နုတ်ချက်

ပညာသမိ အမည်တော်ရှိသော မောင်းထောင်းဆရာတော်ဘုရားကြီး
ရေးသားစီရင်တော်မူအပ်သော ဒေါသသတ်နည်းကို ပြဆိုရာ

ဒေါသကထာ

ဤလောက၌ -

- ဒေါသသည် သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား ပူပန်စေတတ်သောကြောင့် မီးနှင့် တူ၏

။ မေတ္တာ သည်ကား ချမ်းအေးစေတတ်သောကြောင့် ရေနှင့်တူ၏ ။

- တစ်နည်းကား ဒေါသသည် သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို

ပျက်စီးစေတတ်သောကြောင့် အဆိပ်နှင့်တူ၏ ။ မေတ္တာသည်ကား ထိုအဆိပ်ကို

ကျလျှောစေတတ်သော နတ်၏ ဆေးဝါး မန္တရားနှင့် တူ၏ ။

- တစ်နည်းလည်း ဒေါသသည် သတ္တဝါတို့ကို ပူပန်စေတတ်သောကြောင့်

လေပူနာ ရောဂါနှင့် တူ၏ ။ မေတ္တာသည်ကား ထိုလေပူနာကို ကင်းငြိမ်းစေတတ်သော

ဘိသက္ကသာရ စတုဝင်္ဂ ဆေးနှင့် တူ၏ ။

မောင်းထောင်ဆရာတော်ကိုယ်ရေးအကျဉ်း

ရှင်ပညာသာမိ

[တတိယမောင်းထောင်ဆရာတော်]

(မ-၁၁၇၇-၁၂၃၀)

မုံရွာခရိုင်၊ ဘုတလင်မြို့နယ်၊ မောင်းထောင်ကြီးရွာ မှိုင်းသာရပ်၌ မ-၁၁၇၇ ခုနှစ် ဝါဆိုလ ဆန်း ၈ ရက် ကြာသပတေးနေ့တွင် မီးရှူး သန့်စင် ဖွားမြင်တော်မူခဲ့သည်။ ငယ်မည်မှာ 'ဦးသော်'၊ ရဟန်းဘွဲ့မှာ 'ရှင်ပညာသာမိ' ဖြစ်သည်။ ခမည်းတော်၊ မယ်တော်တို့၏ အမည်များ ကို စူးစမ်း၍ မရချေ။

အရွယ်ရောက်သော် မောင်းထောင် ကုန်းသာတိုက်၌ စတင် ပညာသင်ကြားသည်။ ထို့နောက် ရှင်သာမဏေဘဝ ငယ်ငယ်ကပင် ရတနာပူရ အဝရွှေမြို့၊ တော်နှင့် အမရပူရ ရွှေမြို့တော် သို့ ပညာသင်ကြားရန် ကြွရောက်ခဲ့သည်။ အရပ်ခပ်ပု၊ ခပ်သေးသေး ကိုယ်ဟန်တော်ရှိကြောင်း အမှတ်အသား တွေ့ရသည်။ ကိုရင်ဘဝ၌ ပင် ပညာဉာဏ်ကြီးမားလှသောကြောင့် 'မောင်းထောင် ကြီး ကိုရင်' ဟူ၍ ကျော်စောသည်။ ရဟန်းဘောင်သို့ ရောက်တော်မူ၍ ငါးဝါရကပင် ဘေဒဝိန္ဒာဂဏ္ဍိ ကျမ်းကို ရေးခဲ့လေသည်။ ရဟန်းဆယ်ဝါ ရသည့်အခါ၌ လည်း အဘိဓာနပုဒ်ပိကာဋီကာကို များစွာ သော ကျမ်းဂန်တို့နှင့် နှိုင်းနှိုင်းသုတ်သင်၍ အနက်ယောဇနာ နိဿယကို ရေးခဲ့လေသည်။ ဒုတိယ မောင်းထောင်သာသနာပိုင်ဆရာတော် ရှင်ဥပ္ပု၏ ညာလက်ရုံးသဖွယ် အားကိုးရသော တပည့် ရင်း တတိယ မောင်းထောင်ဆရာတော်အဖြစ် ထင်ရှားလာခဲ့သည်။ ဗန်းမော်ဆရာတော်နှင့် စကား ချောင်ပြောရစဉ်အခါ၌ ဒုတိယသာသနာပိုင် မောင်းထောင်ဆရာတော်၏ လွှဲအပ်တော်မူချက်အရ ကိုယ်စားတော်အဖြစ် ရှင်ပညာသာမိကပင် ပြန်၍ ဖြေဆိုရှင်းလင်း တော်မူရသည်။ စာပေကျမ်းဂန် တွင် အထူးနံ့စပ်

တတ်မြောက်ပေသောကြောင့် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး၏ အားထားကိုးကွယ်တော် မူခြင်း ခံရသည်။ ၁၂၁၈ တွင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး ကိုယ်တော်တိုင် ‘ပညာသာမိ သီရိကဝိဇယ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ ရာဇာဂုရု’ ဘွဲ့တံဆိပ်ဖြင့် ချီးမြှင့်ပူဇော်တော်မူခဲ့လေသည်။ သုဓမ္မာဝင် ဆရာတော် ရှစ်ပါးတွင် တစ်ပါး အပါအဝင် ဖြစ်တော်မူလေသည်။

ပြုစုခဲ့သော ကျမ်းများ မှာ နိရယတထာဒီပက၊ ရာဇသေဝက ဒီပနီ၊ ဝိဝါဒဝိနိစ္ဆယ၊ အာပတ္တိဝိ နိစ္ဆယ၊ နာဂရာဇပုတ္တိကထာ၊ ဝေါဟာရတ္ထဘေဒ၊ ဥပေါသထဝိနိစ္ဆယ၊ သဒ္ဓနီတိဋီကာပါဌ၊ သီလက ထာ၊ အက္ခရဝိသေခနီ၊ သာသနဝံသပ္ပဒီပိကာပါဌ၊ ဇာတတ္ထကီ ဋီကာသစ်ပါဌ၊ ငါးရာငါးဆယ်ဋီကာ၊ ဝိဝိဓဝိနိစ္ဆယ၊ ဥပါယကထာ၊ ဒေါသကထာ၊ နဝဗုဒ္ဓပူဇနကျမ်း၊ အဘိဓာန်ဋီကာနိဿယ၊ ပေါရာဏ ကထာကျမ်း၊ ကုသစကားပြေ၊ ကံဒွါရ အဆုံးအဖြတ် စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

၁၂၃၀ ပြည့်နှစ် တပို့တွဲ လတွင် မန္တလေးမြို့ အရှေ့ပြင် မင်္ဂလာရာမတိုက်၌ ပျံလွန်တော်မူ သည်။

နိဒါန်း

နိဒါန်း

ဤကျမ်းကို ရေးခဲ့သူ

ဤကျမ်းစာကို မင်းဆရာ ဖြစ်တော်မူ၍ ပညာသာမိ ကဝိဓဇ မဟာဓမ္မရာဇာဓိ
ရာဇဂုရု သွင်း ထုခတ်နှိပ် တံဆိပ်နာမံ အလှူတော်ခံရပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်း၏
ကျေးဇူးတော်ရှင်ကြီး တစ်ဦး အထူးဖြစ်တော်မူသော မောင်းထောင်ဆရာတော်
ဘုရားကြီးသည် ရေးသား စီရင်တော်မူခဲ့လေ သည်။

ဤသူတို့တောင်းပန်မှု ကြောင့်

ရေးသားတော်မူခြင်း အကြောင်းကား ကုန်းဘောင်မင်းဆက်တွင်
ဆယ်ဆက်မြောက် ဖြစ်၍ မန္တလေးမြို့ တည်နန်းတည် ဖြစ်တော်မူသော ပဉ္စမသင်္ဂါယနာတင်
အရှင် မင်းတုန်းမင်းတရားကြီးနှင့် မိဖုရားခေါင်ကြီးတို့သည် ကြီးမားအပြစ် ဖြစ်စေတတ်ငြား
ဒေါသတရား၏ ဖြစ်ပွားသမျှ အစစဆိုး ကျိုး အမျိုးမျိုးအကျိုးဆက် ဖြစ်အပျက်သာဓက
သဘာဝအပုံပုံကို အစုံစုံရေးသား၍ ပေးသနား တော်မူပါမည့် အကြောင်းဖြင့် ကောင်းစွာ
လျှောက်ချက် တောင်းပန်သည့် အတွက်ကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ကျမ်းပြုခြင်းရာ ဒေါသကထာ

ယင်းသို့ မင်း၊ မိဖုရား နှစ်ပါးတို့၏ သနားလို့ ဖွယ်ရာသော စကား၊
လျှောက်ထားရှာသော တောင်းပန်ချက်ကို ပွားသက်ထောက်ညှာ ကရုဏာဟုန် ရှိခဲ့တုံသဖြင့်
ဉာဏ်စုံဖွင့်၍ အဆင့်ဆင့် သော ကျမ်းရိုး၊ အမျိုးမျိုးသော အကိုးအကား၊ ဂါထာစုတ္တိယများ
လည်း ဖက်စွက်၊ အနက်နှင့်တကွ၊ သက်သက်စကားပြင်၊ ပုံဝတ္ထုများ နှင့် စံတင်၍
စီရင်ရေးသားခဲ့ရာ ဤဒေါသကထာကျမ်းကား ငါးခန်းသော အဆစ်အပိုင်းတို့ဖြင့် သိုင်းဝိုင်းမိမိ
တိတိကျကျ ဒေါသ၏ သဘာဝစသည်ကို ရေးသား ပြထားသည်နှင့်အညီ အမည်နှင့် သကတ်၊

ခြံနှင့်ဂုဏ် လိုက်လျောစုံသည်ဖြစ်ရာ ထို့ကြောင့်သာ လည်း ကျမ်းပြု
ဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ဒေါသကထာ ဟု ကိုယ်တော်တိုင် အမည်မှတ်၍
ကမ္မည်းတပ်ခဲ့ပါကြောင်း။

ဤကျမ်းကို သုံးသပ်ရကျိုး

ဤသို့လျှင် ဂုဏ်နှင့်ခြံ တင့်အပ်လျော်ညီစွာ သော ဤဒေါသကထာမည်သော
ကျမ်းစာကို သေချာစွာ ဖတ်ရှု ကျင့်သုံးလိုက်နာခြင်းပြုက လောကီငြိမ်းချမ်းမှု အစုကို ရမှု နှင့်
ဧကန်ကြုံရမည် မှန်သည့်အပြင် ထာဝစဉ် ငြိမ်းချမ်းရေးဟူသော သန္တိသုခ
ငြိမ်းချမ်းရေးကိုလည်း အေးဆေးအောင် မြင်စွာ ရနိုင်ဖို့အကြောင်း ကောင်းစွာ
ဖန်တီးပေးစွမ်းရှိသည်ကို သိကြရပေလိမ့်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဤအချို့၊ ဤခေတ်၊ ဤခေတ်၊ ဤလောက၊ ဤအခြေအနေ၊
သတ္တဝါတို့၏ ကျင့်သုံးပြုမှုပုံတွေသည် ဒေါသမီးတွေ တောက်လို့ သောင်းကျန်းမှု တွေ
နောက်လို့၊ ပြစ်မှားမှု တွေ ရောက်လို့၊ ဖျက်ဆီးမှု တွေ မြောက်လို့ဟု ဒေါသအရှိန်တွေ
အလုံ့တောက်ကာ ဒေါသ အဓမ္မကိုသာ လက်ကိုင်စုရုံး ကျင့်သုံးပြုမှုနေကြသူ များ ခဲ့လေပြီ။

သို့လျှင် ဒေါသအဓမ္မကို ကျင့်သုံးပြုမှုနေကြသူ များ သဖြင့်လည်း ...

(၁) ထိုဒေါသ၏ ပပျောက်ငြိမ်းချမ်းရေး၊

(၂) အဒေါသဟူသော မေတ္တာငြိမ်းချမ်းမှု တည်ထောင်ရေး၊

(၃) သို့တည်ထောင်ခြင်းကြောင့် ရအပ်သော ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာ ငြိမ်းချမ်းရေး

စသော လောကီငြိမ်းချမ်းရေးတို့ဖြင့်လည်း အဝေးကြီးဝေးနေကြရမည့်အပြင်
ထာဝစဉ်ငြိမ်း ချမ်းရေးဟူသော လောကုတ္တရာ မဟာငြိမ်းချမ်းရေးကြီးကို ရဖို့ရန်အတွက်လည်း
အခက်ကြီးခက် နေကြရပေတော့မည်။ သို့ဖြစ်လေရာတွင် အမျက်ဖြေဆေးကြီးအသွင်
မေတ္တာရေစင်ကြီးအလား မခြားတူစွာ ဤ ဒေါသကထာကို သေချာစွာ
ဖတ်ရှုကျင့်သုံးလိုက်နာခြင်း ပြုကြက ...

(၁) လောကီငြိမ်းချမ်းရေး၊

(၂) လောကုတ္တရာမှု ငြိမ်းချမ်းရေးတို့ကို အေးဆေးအောင်မြင်စွာ ရနိုင်ရာသော အကြောင်း ကောင်းစွာ ဖြစ်ပေမည်ကိုကား ဤကျမ်းစာကို ရှုကြည့်မိသူတိုင်း ကောင်းစွာ သိရပေ မည်ပင်။

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း

သို့ဖြစ်အင်ကြောင့် အကြင်သို့ သော ငြိမ်းချမ်းမှု တို့ကို ရမှု , ရပိုင် , ရနိုင်စေရန်အကြောင်း ကောင်းစွာ ရည်စူး၍ အထူးစေတနာ တိုက်တွန်းကာဖြင့် ဒေါသကဏ္ဍာ မည်သော ဤကျမ်းစာကို ကျွန်ုပ်တို့ ဟံသာဝတီပိဋကတ်ပုံနှိပ်တိုက် ပါဠိဆရာကြီး ဆရာဉာဏ် အမှူး ရှိသော ပါဠိဆရာ ဦးမောင်ကြီး၊ ဦးကြင်မောင်၊ ဦးစိုးဝင်း၊ ဆရာကြင်၊ ဦးစိုးမြင့်၊ ဦးသိန်းထွန်း၊ ဦးကျော်တင့် တို့က ကောင်းစွာ ပြုပြင်ခေတ်မီ စီစဉ်ကာ ထုတ်ဝေဖြန့်ဖြူး အပ်ပါသတည်း။

ဟံသာဝတီ

အာသီသပုဗ္ဗကဂန္ထာရမ္မ

နမော တဿာဂဝတော အရဟတော သမ္မာ သမ္ဗုဒ္ဓဿ။

အာသီသပုဗ္ဗကဂန္ထာရမ္မ

ဓမ္မရာဇာ အဟံ ဗုဒ္ဓေါ၊ သီတေန ဧဒါသပါဝကံ။

ဤကျမ်းကို ရေးခဲ့သူ

သုနိဗ္ဗာပေသိ မဂ္ဂေန၊ ရာဇံ ပါလေတု သော ဇီနော။ ။

(ပထဝတ္ထဂါထာ)

ဇီနော၊ မာရ်ငါးပါးကို၊ ထွားထွားညက်ညက်၊ ပယ်ဖျက်ခတ်ထွင်၊

အောင်မြင်တော်မူပြီး ထ သော။ ယောဓမ္မရာဇာ၊ အကြင် မြတ်စွာ ဘုရားသည်။ သီတေန၊

ချမ်းအေးလှစွာ သော။ မဂ္ဂေန၊ အနာဂါမိမဂ်ရေဖြင့်။ ဧဒါသပါဝကံ၊

အမျက်ဒေါသတည်းဟူသော ကိလေသာမီးကို။ သုနိဗ္ဗာပေသိ၊ ငြိမ်းစေတော်မူလေပြီ။

သောဓမ္မရာဇာ၊ ထိုမြတ်စွာ ဘုရားသည်။ ရာဇံ၊ ငါတို့မင်းဖျား၊ မင်းတရားကြီး ကို။ ပါလေတု၊

စောင့်ရှောက်နိစ္စ၊ မ တော်မူစေသော။

ဂန္ထာရမ္မသုံးမျိုး

ဤဂါထာကား ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းလျှင် ရှေးရှိသော ပဏာမပုဗ္ဗကဂန္ထာရမ္မ၊

ရတနာသုံးပါးကို ရှေး ဦးမဆွ ထားခြင်းဟူသော ဝတ္ထုပုဗ္ဗကဂန္ထာရမ္မ၊ အောင်ဆုမင်္ဂလာ

ပတ္တနာခြင်းလျှင် ရှေးရှိသော အာ သီသပုဗ္ဗက ဂန္ထာရမ္မ၊ ဤသို့လျှင် ရှေးရှေးပညာရှိ ဆရာမုနိ

ဆရာမြတ်တို့၏ ထုံးတမ်းဖြင့် ကျမ်းကို အားထုတ်ခြင်း ဂန္ထာရမ္မ သုံးပါးတို့တွင် ယခု

အသက်ရှည်ကြောင်း ဆုတောင်းပတ္တနာ အာသီသရေး ရှိသော အာသီသပုဗ္ဗက ဂန္ထာရမ္မ ကို

မဆွမှု အပ်သတည်း။

ပဋိညာဉ်

ဤယခုအခါ၌ သတ္တဝါတို့အား မပြတ်ညှင်းဆဲတတ်သော တစ္ဆေမြေဖုတ်အလား
ဆိုးဝါး သော အရုပ်အဆင်းရှိသော ဒေါသ၏ ယုတ်မာညစ်ညမ်း ဟော့ရမ်းဟန်၊
မိုက်မဲတွေဝေဟန်၊ အရုပ် အဆင်း ညစ်နွမ်းဟန်များ ကို ထင်ရှားအောင် ပြဆိုရာ
ဒေါသကထာကို အားထုတ်အံ့။

မာတိကာ ငါးရပ်

ထိုသို့ အားထုတ်ရာ၌ မှတ်သားဆောင်ယူလွယ်စိမ့်သောငှာ -

၁။ ဒေါသ၏ ဝစနတ္ထနှင့်တကွ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို
ပြဆိုရာပထမ ပရိစ္ဆေဒ။

၂။ ဒေါသ၏ ဖြစ်ကြောင်း သမုဋ္ဌာန်ကို ပြဆိုရာ ဒုတိယ ပရိစ္ဆေဒ။

၃။ ဒေါသ၏ အပြစ်ကို ပြဆိုရာ တတိယ ပရိစ္ဆေဒ။

၄။ ဒေါသ၏ ကင်းရာကင်းကြောင်း၊ ပယ်ရာပယ်ကြောင်း တရားကို ပြဆိုရာ
စတုတ္ထ ပရိစ္ဆေဒ။

၅။ ဒေါသ ကင်းသဖြင့် ရအပ်သောအကျိုးကို ပြဆိုရာ ပဉ္စမပရိစ္ဆေဒ။

ဤမာတိကာ ၅ ရပ်တို့ဖြင့် ပြဆိုအပ်သတည်း။

ဒေါသ၏ ဝစနတ္ထ, လက္ခဏ, ရသ, ပစ္စုပ္ပန်, ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို ပြဆိုရာပထမ ပရိစ္ဆေဒ

၁။ ဒေါသ၏ ဝစနတ္ထ, လက္ခဏ, ရသ, ပစ္စုပ္ပန်, ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို ပြဆိုရာပထမ
ပရိစ္ဆေဒ

ထိုမာတိကာ ၅ ရပ်တို့တွင် ပထမပရိစ္ဆေဒ၌ သတ္တဝါတို့အား

အမျက်ထွက်သောအခါ အဘယ်စိတ်ဖြစ်သနည်း။ သတ္တဝါတို့အား အမျက်ထွက်သောအခါ
ဒေါသမူစိတ်ဖြစ်၏ ။ ထိုဒေါသမူ စိတ်ကို အဘယ်ကြောင့် ဒေါသမူဟူ၍ ဆိုအပ်သနည်း။
ဒေါသစေတသိက်ဟု ဆိုအပ်သောမူလ တရားနှင့်တကွ ဖြစ်သောကြောင့် ဒေါသမူစိတ်ဟူ၍
ဆိုအပ်၏ ။ ထိုဒေါသစေတသိက်သည် အပြစ် နှင့်တကွ မကောင်းသောအကျိုးကို
ပေးတတ်သော အကုသိုလ်ဓမ္မ, အပြစ်မရှိ၊ ကောင်းသော အကျိုးကိုပေးတတ်သော
ကုသိုလ်ဓမ္မ၊ ဤတရား ၂ ပါးတို့တွင် အဘယ်တရားနည်း။ ဒေါသတစေ တသိက်သည်
အပြစ်နှင့်တကွ မကောင်းသောအကျိုးကို ပေးတတ်သော အကုသိုလ်ဓမ္မတည်း။

ဒေါသခေါ်ရပုံ

ထိုဒေါသသည် အဘယ်ကြောင့် ဒေါသမည်သနည်း။ ပြစ်မှာ

:ကြမ်းတမ်းတတ်သော သတ္တိ ကြောင့် ဒေါသမည်၏ ။ “ဝစနတ္ထ လက္ခဏ ရသာဒီဟိ ပန ဓမ္မာ
ဧဝ ပရိယေသိတဗ္ဗာ” ။ ။ ပန၊ အဟုတ်အဟတ်၊ မှတ်သားရာသည်ကိုပြဆိုအံ့။ ဝစနတ္ထလက္ခဏ
ရသာဒီဟိဧဝ၊ ဝစနတ္ထ, လက္ခဏ, ရသ, ပစ္စုပ္ပန်, ပဒဋ္ဌာန်တို့ဖြင့်သာလျှင်။ ဓမ္မာ၊ ပရမတ္ထ
တရားတို့ကို။ ပရိယေသိတဗ္ဗာ၊ ရှာမှီးအပ် ကုန်၏ ။

ဝစနတ္ထ

ဤကဲ့သို့ အဋ္ဌကထာသခင် ကျေးဇူးရှင်တို့ ပြဆိုတော်မူသည့်အတိုင်း ဝစနတ္ထ,
လက္ခဏ, ရသ, ပစ္စုပ္ပန်, ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို ပြဆိုအံ့။ ။ ဝစနတ္ထဟူသည်ကား။ ။ ဒုဿ

တီတိဒေါသော။ ။ ယောသဘာဝေါ၊ အကြင်သဘောတရားသည်။ ဒုဿ တိ၊ ပြစ်မှားကြမ်းတမ်းတတ်၏ ။ ဣတိတဿ၊ ထို့ကြောင့်။ သောသဘာဝေါ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ ဒေါသော၊ ဒေါသမည်၏ ။

လက္ခဏာစသည်

ထိုဒေါသသည် လုံတံဖြင့် ခတ်အပ်သော မြွေကဲ့သို့ ကြမ်းတမ်းခြင်း

လက္ခဏာရှိ၏ ။ မိုးကြိုး စက်ကျသကဲ့သို့ စူးဝင်ခြင်းကိစ္စရှိ၏ ။ တစ်နည်းကား တောမီးကဲ့သို့ မိမိ၏ ဗီရိယုပုဂ္ဂိုလ်ကို ပူလောင် စေခြင်းကိစ္စရှိ၏ ။ ရအပ်သော အခွင့်ရှိသော ရန်သူကဲ့သို့ ချပ်ချယ်ခြင်းလျှင် ထင်သော အခြင်းအရာ ရှိ၏ ။ အဆိပ်ဖြင့် ရောနှောအပ်သော ဆေးကဲ့သို့ ရန်ငြိုး ဖွဲ့ခြင်း၏ အကြောင်းအာဇာတ ဝတ္ထုလျှင် နီးစွာ သော အကြောင်းပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏ ။

ဒေါသ၏ အမည်အမျိုးမျိုး

ထိုဒေါသကိုပင်လျှင် ဗျာပဇ္ဇန ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ စက္ကိက္က ဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ဝိရောဓ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပဋိဝိရောဓ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အပရိပုဏ္ဏဝစန ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဒုရတ္တ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အဿု ရောပ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အနတ္တမန ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဝါယုသခ ဟူ၍ လည်းကောင်း ဤသို့ အစရှိကုန်သော များစွာ ကုန်သော အမည်တို့ဖြင့် ခေါ်ဆိုအပ်၏ ။ ထိုအမည်အပေါင်းတို့တွင် အမျက်ထွက်သည် ရှိသော် ပကတိသဘောကို စွန့်စေတတ်သောကြောင့် ဒေါသသည် ဗျာပဇ္ဇနမည်၏ ။

ဒေါသအတွက် အဆင်းပျက်

ထိုစကား မှန်၏ ။ ဒေါသသည် အမျက်ထွက်သည်ရှိသော် သူတစ်ပါးထက်

သာလွန်၍ အဆင်းအရပ်အရည်သည် ရွှေစင်နိက္ခဇမ္ဗနကဲ့သို့ လှပသောသူပင် ဖြစ်သော်လည်း တစ္ဆေမြေဖုတ် အလားကဲ့သို့ သနားစရာ ဟူသမျှ ခင်စရာဟူသမျှတို့သည် တောမီးသင့်သော မြက်ချုံ့နွယ်ကဲ့သို့ ကုန်စင်ပျောက်ခန်းလေကုန်၏ ။

မြေဖုတ်တမျှ ဤဒေါသ

ထို့ကြောင့် ဒေါသသည် နာမ်တရားဖြစ်၍ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်

မမြင်စကောင်းသော်လည်း ဤ လောက၌ တစ္ဆေမြေဖုတ် ပူးကပ်လာသည်ရှိသော်
ထိုတစ္ဆေမြေဖုတ်၏ အရပ်အဆင်း အသွင်အပြင် ကို မမြင်ရသော်လည်း ပူးကပ်သော သူ၏
အမူအရာကို မြင်သဖြင့် ကြမ်းတမ်းသည်၊ နူးညံ့သည်၊ ဘယ့်နှယ်အလိုဆန္ဒရှိသည်၊ ဖြူ
လိုသည်၊ မည်းလိုသည်၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနုမာန အာရုံဖြစ်၍ ရမ်းဆဲသောအားဖြင့်
သိရသကဲ့သို့ ဒေါသဥပါဒ်လာသည် ရှိသော် လူနှင့်မမျှ နတ်နှယ်ပင်လှပ သော်လည်း၊
ရှုံ့တွသော မျက်နှာအသားအရေ၊ နီသော ပါးနား၊ မျက်တောင်၊ မျက်လုံးရှိသဖြင့် သူ တစ်ပါးတို့
ရှုကြည့်ချင်စရာ မရှိအောင် ဖောက်ပြန်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရပ်အဆင်းကို မြင်သဖြင့် ဒေါ
သတရား၏ ဆိုးဝါးသော အရပ်အရည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို စင်စစ်မှချ အနုမာနအားဖြင့် ဆ၍
သိ အပ်သည်သာလျှင်တည်း။ ဤကဲ့သို့ ဆ၍ သိအပ်သောအရာကို အနုမာနနည်းဟူ၍
သဒ္ဓါအရာ တတ်လိမ္မာကံသော ရှေးဆရာသူမြတ်တို့ မိန့်တော်မူကြ၏ ။ ။ သည်ကိုရည်၍
ရှေးဆရာတို့လည်း။ ။မီးခိုးမြင်ထ၊ မီးကိုဆဲသော်၊ သိရကေန၊ မှန်သည့်အတူ။ ။ ဟူ၍
စပ်ဆိုကြကုန်၏ ။

နီးနောချက်

ဥပမာသံသန္ဓနကို ထုတ်ဆိုသည်ရှိသော် ဒေါသကို တစ္ဆေမြေဖုတ်ကို ကဲ့သို့
ထားအပ်၏ ။ ထိုဒေါသကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို တစ္ဆေမြေဖုတ်ပူးကပ်သောသူကို ကဲ့သို့
မှတ်အပ်၏ ။ ထိုဒေါသကိန်း သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒေါသကိန်းသည်ရှိသော် ပြု၍ သင့်မသင့်၊
ပြောဆို၍ သင့်မသင့်ကိုမျှမထောက် ချင့်နိုင်ဘဲ ဤသူကား ငါ့ထက် အသက်အရွယ်
ကြီးပေသည်၊ ငါ့ထက် သီလသိက္ခာဂုဏ် ကြီးပေ သည်။ ငါ့ထက် ဇာတိဂုဏ် ကြီးပေသည်။
ငါ့ထက် ပညာဂုဏ် ကြီးပေသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် မမြင်မြော်နိုင်။ ပြောမိပြောရာ ဆိုမိဆိုရာ
ပြုမိပြုရာ စိတ်ထင်တိုင်း ပြောဆိုပြုကျင့်ခြင်းကို ထိုတစ္ဆေ မြေဖုတ် ပူးကပ်အပ်သောသူအား
တစ္ဆေမြေဖုတ် ပူးကပ်သည်ရှိသော် ကသောင်းကနင်း အရွံ့အ ကြမ်း ပရမ်းပတာ
ပြောဆိုလိုရာ၊ ပြုကျင့်လိုရာ ပြောဆိုပြုကျင့်ခြင်းကို ကဲ့သို့ မှတ်အပ်၏ ။

ဒေါသုမ္မတ္တက

ထိုစကား မှန်၏ ။ တစ္ဆေမြေဖုတ် ပူးကပ်သောသူအား အမိ အဖ

အဘိုးအဘွားကိုမျှ မမှတ် သားနိုင်ဘဲ အရူးမျိုးရှစ်ပါးတွင် ယက္ခမ္မတ္တကအဖြစ်သို့
ရောက်သကဲ့သို့ ဒေါသကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ် အား ဆရာသမား မိဘဘိုးဘွားတို့ကိုပင်
စိတ်ထင်တိုင်း ပြောဆိုပြုကျင့်၍ အရူးမျိုး ရှစ်ပါးတွင် ဒေါသုမ္မတ္တကအဖြစ်သို့ ရောက်၏ ။
ဒေါသကိန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဒေါသ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပရမ်းပ တာပြုကျင့် ပြောဆိုခြင်းကို
တစ္ဆေမြေဖုတ် ပူးကပ်သောသူအား တစ္ဆေမြေဖုတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပရမ်းပတာ ပြု
ကျင့်သကဲ့သို့ မှတ်အပ်၏ ။

ဝေဿ န္တရာမင်းကြီးသော်မှ

ထိုစကားမှန်၏ ။ မဟော်သဓာ သုခမိနိ၊ ဝိဇူရ သုခမိနိ အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့

သူတစ်ပါးနှင့် မတူ ထူးကဲလွန်းသော ဉာဏ်ကြီးဉာဏ်ကျယ် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးပင် ဖြစ်သော်လည်း
တစ္ဆေမြေဖုတ် ပူးကပ် သည်ရှိသော် မိလက္ခဒွန်းစဏ္ဍား နည်းပါးသော ဘုန်းကံကြောင့်
အစေအပါးခံရသော အိမ်ကျွန်ပြည့် ဝအစရှိသည်တို့ကဲ့သို့ ဖြစ်၍ အလိမ္မာဟူသမျှ
ပျောက်ပရာသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဒေါသကိန်းသည်ရှိ သော် သူ့နှယ်ငါ့နှယ် ငယ်ငယ်နှောင်းနှောင်း
အသောင်းအဖျင်းတို့ကို မဆိုထားဘိဦး၊ သမ္ဘာငုံရင့် ပွင့် လုနီးနီးသော မင်းကြီးဝေဿ
န္တရာသော်လည်း ညစ်ညမ်းလှသော ဇူဇကာပုဏ္ဏား၏ သားတော် သမီးတော်နှစ်ယောက်ကို
မျက်မှော က်တော်ရှေ့တွင် မွေ့ယမ်းဆွဲငင် မမြင်ဝံ့အောင်ပြုခြင်းကြောင့် မြင်ပြင်းတော်မူ၍
မိုက်လှသော ဤပုဏ္ဏားသည် ငါ့အားမထောက်၊ ငါ့ကို မကြောက်၊ ငါ့မျက်မှော က် တွင်
ငါ့ရင်သွေးနှစ်ပါးကို စော်ကားသောင်းကျန်း၊ ပရမ်းပတာ နှိပ်စက်ရာသလောဟု ဧရာဝတီဆင်
မင်း၏ နှာမောင်းကဲ့သို့ လုံးလျောင်းသော လက်ရုံးဖြင့် လက်သုံးတော်ဓားကို
အအိမ်မှနုတ်ယူတော် မူ၍ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်သော ဒါနပရမတ္တပါရမီတော်ကို အညှီအငေါက်
စိတ်တော်နောက်အောင် ချောက်ချားနိုင်ခဲ့သေးသည်။ သူ့နှယ် ငါ့နှယ်မှာ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ
ရှိအံ့နည်း။ ရှေးရှေး ဘုရားအလောင်း သူတော်ကောင်းတို့သော်မှ ဒေါသမိစ္ဆာနှင့်
မကွာနိုင်သေးသည့် အရာကို ငါတို့တစ်တွေ ကလေကဝ လူ့ဗာလတို့မှာ အဘယ်မှာ
ကင်းကွာနိုင်အံ့နည်း။ ဤသို့ စိတ် နှလုံးကို တုံးတုံးချ၍ နေခဲ့ကြလျှင် ဒေါသသဘော

တောနယ်ထဲ၌ နိရယဂတိ၌ သံမှိုမယ်န စွဲသကဲ့သို့ မြဲကုန်ရာသည်။

ဆေးဆရာနှင့် ရောဂါသည်

ဥပမာအားဖြင့် ဆိုသည်ရှိသော် ဆေးသမား ဆေးဆရာမှ

အနာနှင့်မလျော်သော အသပ္ပါယ ဘောဇဉ်ကို ရံခါရံခါ စားသောက်မိသော်လည်း
သူ့ဆေးနှင့်သူ့ရောဂါ ကုလွယ်ပျောက်လွယ်ဖြစ်၍ မထောင်းတာ၊ ကြာမြင့်စွာ ပြင်းပြင်းပြပြ
ဒုက္ခဝေဒနာကို မခံစားရလေ။ ငါတို့တစ်တွေမှာ ကား ဆေးဆရာလည်းမဟုတ်၊
ဆေးဝါးကိုလည်း နားပါးမလည်၊ ဆေးဆရာ သူတစ်ပါးက သနား၍ ပေးသော ဆေးကိုလည်း
မစား၊ ဒေါသရောဂါ အနာကလည်း အလွန်ပြင်းစွာ ကပ်ရောက်လျက် မလျောက်ပတ်သော
ဘောဇဉ်ကိုလည်း အဖန်တလဲလဲ စားသောက်၍ နာလန်မထနိုင်အောင် ရှိကြ၏။ ထို့ကြောင့်
အနည်းငယ်မျှ ရောဂါနှင့် လိမ္မာလှစွာ သော ဆေးသမားကို ရှေ့သွားပုံစံပြု၍ တုမိချေလျှင်
အသင်္ချေလျှ အနာရောဂါ ကပ်ရောက်လျက် သေလောက်ရန် အခွင့်ကို မမြင်နိုင်။ မဆနိုင်
ကုန်သော ငါတို့တစ်တွေမှာ ကြာလေ ကြာလေ ရောဂါအထူးတက်၍ အကုခက်စရာ
အကြောင်း သာရှိချေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆေးဆရာကြီးမှာ မှ ရံခါရံခါ စွဲကပ်မိအောင်
စွဲကပ်နိုင်သော ဒေါသရောဂါသည် ငါတို့မှာ ဖြစ်လျှင် လွန်စွာ ပွားများ၍ ကုစားခြင်းငှာ
ခဲယဉ်းရာသည်ဟု ဝေးစွာ အသပ္ပါယ ဘောဇဉ်ကို ရှောင်ကုန်ရာသည်။ အသပ္ပါယ ဘောဇဉ်ကို
မရှောင်၍ ရောဂါကပ်ရောက်လျှင် ဆေးသောက်ရန် အခွင့်ကိုလည်း မသိ၊ ဆေးလည်းမရှိ၊
ကမ္ဘာကြေ၍ အနာမကျေဆိုဘိသကဲ့သို့ ရှိရာသည်။

သဝိဋ္ဌက ကျီးဝတ္ထု

ဝတ္ထုပုံစံကို ထုတ်သော်ကား ရေဝယ်ကျက်စားသော ဘုရားအလောင်း

ဝီရကမည်သော တင်ကျီးငှက်ကို တုဖက်၍ ရေဝယ်ငါးကို ကိုက်စားဖမ်းယူအံ့သောငှာ ငုပ်လျှံ
းရာတွင် မှော်တိုက်မှော် ရံဝယ် တိုး၍ ငြိလေရကား ထိုအရပ် ရေတွင်းပင် ခန္ဓာပျက်ပြုန်း၍
ဆုံးရှုံးလေသော ဒေဝဒတ်အလောင်းသဝိဋ္ဌက ကျီးကဲ့သို့ လည်းကောင်း။

ကဏ္ဍက ခေါက်ရှာငှက်ဝတ္ထု

ရှားတောဝယ် ကျက်စားသော ဘုရားလောင်း ခဒိရမည်သော ခေါက်ရှာငှက်ကို တုဖက်၍ အနှစ်အတိပြည့်သော ရှားပင်ကို မဆင်ခြင်ဘဲ နှုတ်သီးဖြင့် ခေါက်လျှင် အောက်မေးကျိုး၍ မြေသို့ လျောကျပြီးလျှင် ပျက်စီးရှာလေသော ဒေဝဒတ်အလောင်း ကြက်ဆူမြိုင် ဝါးတောဖျား၌ ကျက်စား သော ကဏ္ဍက မည်သော ခေါက်ရှာငှက်ကဲ့သို့ လည်းကောင်း။

ဇမ္ဗူက မြေခွေးဝတ္ထု

ဘုရားလောင်း ခြင်္သေ့မင်းကို ခြေလေးဖက်ချင်း တူသည်ဟု မထီလေးစား ပျံလွှားတန် ဆောင် မာနထောင်သဖြင့် ဆင်ပြောင်ကို ဖမ်းအံ့သောငှာ တောင်ထိပ်က ခုန်လျှင် ဆင်၏ ခြေရင်း မှာ နင်းပါတော့ဟု ခွင့်ပြုဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ဆင်ပြောင်နင်းရာ ထိုအရပ်တွင်ပင် မုန့်မုန့်ညက်ညက် ကြေ၍ သေဆုံးလေသော ဒေဝဒတ်အလောင်း ဇမ္ဗူ ကမြေခွေးကဲ့သို့ လည်းကောင်း၊ သတ္တဝါတူ၍ လူ ချင်းပင်တူသော်လည်း ရင့်မာပြီးသော ပါရမီတော်ရှင် ဆေးဝါးပယောဂစုံလင်၍ သိမြင်တတ်မြောက် သော ဆေးဆရာကို ငါတို့တစ်တွေက တုဖက်၍ အမျက်ဒေါသကို လက်မခံကုန်ရာ၊ ပါရမီရှင်မှ မစောင့်မချုပ်နိုင်သော ဒေါသကို ငါတို့အား အဘယ်မှာ ပယ်နိုင်အံ့နည်း၊ ဖြစ်စေ၊ ရှိစေဟု မထီမဲ့မမှု ကုန်ရာ။ ထိုစကား မှန်၏ ။ ဘုရားလောင်းကဲ့သို့ ငါတို့တစ်တွေအား သားသမီးကို လှူနိုင်ကြသေး သည် မဟုတ်။ အကယ်၍ ပင် လှူနိုင်စေကာမူ ဇူဇူကာပုဏ္ဏားကဲ့သို့ စော်ကားရိုင်းပျာသော သူသည် ဆောင်ယူရိုက်နှက်လျှင် သန်လျက်ကို နုတ်ရုံမျှဖြင့် ရောင့်ရဲတင်းတိမ်၍ ဆုတ်နိုင်ကြမည်လည်း မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ပါရမီရင့်ညောင်းသော အလောင်းတော်ကို တုဖက်၍ လက်ခံသော်ကောဟု ဒေါသကို မသိမ်းပိုက်ကုန်ရာ။

မီးသွေးပမာ

ဤသို့ လျှင် ဒေါသအရပ်ဆိုး၍ ဒေါသဥပါဒ်သော သူသည် အရပ်ဆိုး၏ ။ ကြမ်းတမ်း၏ ဟု သိ အပ်၏ ။ ဥပမာ အဘယ်ကဲ့သို့နည်း ဟူမူကား မင်ရောင်မီးသွေးနှင့် ပေါင်းယှဉ်မိသော အဝတ်ပုဆိုး စသော ဝတ္ထုသည် မည်းနက်လေသကဲ့သို့ တည်း။ ထိုစကား မှန်၏ ။ မီးသွေးသည် မိမိသဘောအား ဖြင့် ဖြူစင်လျက် ပေါင်းယှဉ်မိသော ဝတ္ထုကိုသာ

မည်းနက်စေတတ်သည် မဟုတ်။ စင်စစ်သော် ကား မိမိက မည်းနက်သောကြောင့်
မိမိနှင့်ယှဉ်သော ဝတ္ထုကိုလည်း မည်းနက်စေ၏ ။ ထို့အတူ ဒေါသသည်လည်း မိမိက
အဆင်းမလှ ကြမ်းတမ်းရန်ရင်းသော သဘောရှိသည် ဖြစ်၍ မိမိနှင့်ပေါင်းယှဉ်မိသော ပုဂ္ဂို
လ်ကိုလည်း အရုပ်ဆိုးအောင်၊ အဆင်းတန်အောင်၊ ကြမ်းတမ်း အောင် ပြုတတ်၏ ။
ထို့ကြောင့် ဒေါသကို ဗျာပဇ္ဇနဟူ၍ လည်းကောင်း၊ စက္ကိက္ကဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဆိုအပ်၏ ။
ဒေါသဥပါဒ် လာသည်ရှိသော် သူတစ်ပါးတို့နှင့်လည်းကောင်း၊ မဂ်ဖိုလ်ဓမ္မနှင့် လည်း ကောင်း
မလျော်လေသည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဒေါသကို ဝိရောဓဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပဋိဝိရော
ဓဟူ၍ လည်းကောင်း ဟောတော်မူ၏ ။

စကားမစုံ ဒေါသုပုန်

ဒေါသဥပါဒ် လာသည်ရှိသော် ဤလောက၌ သတ္တဝါတို့သည်
အလွန်ဆန်းကြယ်သော စကားကို ပြောဆိုတတ်သော်လည်းကောင်း၊ သူတစ်ပါးတို့ ကြားလျှင်
နားချမ်းသာအောင် ပြောဆို တတ်သော်လည်းကောင်း၊ အတတ်ပညာ အလိမ္မာဟူသမျှ
ကုန်းခန်း၍ ရှေ့မှန်းနောက်မှန်း မသိ ပြောမိပြောရာ ပြောဆိုတတ်ကုန်၏ ။ ပြောဆိုလိုသော
စကားကိုမျှ ကုန်စင်အောင် မပြောဆိုနိုင်ကုန် ထို့ကြောင့် ဒေါသကို အပရိပုဏ္ဏဝစနဟူ၍
လည်းကောင်း၊ ဒုရတ္တဟူ၍ လည်းကောင်း ဟောတော်မူ အပ်၏ ။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ -
ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏ ။ ကုဒ္ဓကာလေ၊ အမျက်ထွက်သောအခါ၌ ၊ ပရိပုဏ္ဏ ဝစနံနာမ၊ ပြည့်စုံစွာ ပြော
ဆိုနိုင်သော စကားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကဿ စိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သော သူအား။
ပရိပုဏ္ဏဝစနံ နာမ၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပြောဆိုနိုင်သော စကားမည်သည်။ သစေဝိဟောတိ၊
အကယ်၍ ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ တံ၊ ထိုသို့ တစ်လေတစ်ယောက်အား စကားပြည့်စုံခြင်းသည်။
အပ္ပမာဏံ၊ ပမာဏမဟုတ်။ ကဿ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား၊ အပ္ပကတ္တာ၊
တလေတစ်ယောက်မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဝါ၊ တစ်ရာတွင် တစ်ယောက်၊
တစ်ထောင်တွင် တစ်ယောက်မျှသာ ဖြစ်လေသောကြောင့်တည်း။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာဆရာမ
န့်အပ်၏ ။

မိမိစိတ်မဟုတ်

ဒေါသဥပါဒ်သည်ရှိသော် သတ္တဝါတို့အား မျက်ရည်ကို

ယိုစီးစေတတ်သောကြောင့် အဿ၊ ရောပ ဟူ၍ လည်း ဟောတော်မူအပ်၏။

ဒေါသနှင့်ယှဉ်သောစိတ်သည် မှီရာပုဂ္ဂိုလ်၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုတတ်သောကြောင့် မိမိစိတ်
မဟုတ်လေရကား ဒေါသကို လည်းကောင်း၊ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကိုလည်းကောင်း
အနတ္တမနဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုစကား မှန်၏။ မိမိအကျိုးမဲ့ကို ပြုကျင့်သည်ဖြစ် လျှင် မိမိဥစ္စာ၊
မိမိသန္တက ဟူ၍ မဆိုအပ်ပြီ။

ရန်သူပမာ

ဥပမာအားဖြင့် ဆိုသည်ရှိသော် မိမိ၏ အစေခံကျွန်ုပ်ငှာ ဖြစ်သော်လည်း ခိုးသူ
ရန်သူလက် သို့ ရောက်၍ ခိုးသူရန်သူ၏ စကားကို နားပါးဝင်၍ မိမိအကျိုးမဲ့ကို ပြု
ကျင့်သည်ရှိသော် မိမိဥစ္စာဟူ၍ မဆိုအပ်သကဲ့သို့ တည်း။။ ဒေါသသည် ခိုးသူရန်သူနှင့်တူ၏
။ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သောစိတ်သည် ကား ခိုးသူရန်သူ၏ လက်သို့ ရောက်၍ ခိုးသူရန်သူ၏
စကားကိုနာယူပြီးလျှင် မူလဥစ္စာရှင်၏ အကျိုး မဲ့ကို ပြုကျင့်သော အစေခံကျွန်ုပ်နှင့် တူ၏။

လေပင့်သည့်မီးပမာ

ဒေါသသည်လည်း ဝါယုသခ မည်သော မီးနှင့်တူသောကြောင့် ဝါယုသခဟူ၍
လည်း ဆို အပ်၏။ အဘယ်သို့ လျှင် ဒေါသသည် ဝါယုသခ မည်သောမီးနှင့်
တူသနည်းဟူမူကား ဤလောက၌ မီးသည် လေလျှင် အပေါင်းအဖော်ရှိသောကြောင့်
ဝါယုသခ မည်၏။ (အဿ ၊ ထိုမီးအား။ ဝါယု၊ လေဟု ဆိုအပ်သော။ သခါ၊
အပေါင်းအဖော်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိတဿ၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထိုမီးသည်။ ဝါယုသခေါ၊
ဝါယုသခမည်၏။) ဤသို့ လျှင် ကမ္ဘာဦးသူ လူပညာရှိတို့သည် မီးကိုလေလျှင်
အပေါင်းအဖော်ရှိသောကြောင့် ဝါယုသခဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထိုစကားမှန်၏။ မီးသည် လေကို
အမှီရလျှင် စည်ပင်ပြန့်ပွား ကြီးမားခြင်း သို့ ရောက်၏။ ထို့အတူ ဒေါသတည်းဟူသော
မီးသည်လည်း မာနကို အမှီရလျှင် စည်ပင်ပြန့်ပွား ကြီးမားခြင်းသို့ ရောက်၍ သတ္တဝါတို့၏
အကျိုးစီးပွားကို အတိုင်းထက်အလွန် ပျက်စီးစေတတ်၏။ မာနကို အမှီရသော ဒေါသသည်
အတိုင်းထက်အလွန် ခက်ထန်၏။ ပြေပျောက်ခြင်းငှာ ခဲယဉ်း၏။ လွန်စွာ စွဲလမ်း၏။

အိမ်ပုံးရည်ပမာ

ဤလောက၌ အိမ်ပုံးရည်သည် ကြာလေကြာလေ ချဉ်စပ်သော အရသာကို

ဖြစ်စေသကဲ့သို့ ဒေါသသည်လည်း အကျိတ်အခဲ အမြဲတည်လျက်

ဒေါသအားကြီးလှသည်ဖြစ်၍ ရန်ငြိုး ဖွဲ့ခြင်း ဥပနာဟသဘောသို့ ရောက်၏ ။

ထိုအခြင်းအရာ စကားအကျယ်ကို အထက်ဒေါသ၏ အပြစ်ကို ဆိုရာ တတိယပရိစ္ဆေဒသို့

ရောက်ခါမှ ဆိုအံ့သတည်း။ ဤတွင်ရွှေ့ကား-ဒေါသ၏ ဝစနတ္တနှင့်တကွ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စု

ပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန် ဒေါသ၏ အမည် အထူးအပြားတို့ကို ပြဆိုရာ ပထမပရိစ္ဆေဒ အပြီးအဆုံးသို့

ရောက်၏ ။